

Vervolg opgraving Burgzand Noord 9 van start

Op 5 juni is de opgraving van het scheepswrak 'Burgzand Noord 9' nabij Texel hervat. Maritiem archeologen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) onderzoeken de komende twee maanden het achterschip. Het scheepswrak is vermoedelijk een straatvaarder uit het midden van de 17^e eeuw die handel dreef met het Middellandse zeegebied.

Rijksmonument Burgzand Noord

Het scheepswrak 'Burgzand Noord 9' ligt in het Rijksmonument nabij Texel in de Waddenzee. Hierin liggen zestien scheepswrakken. Natuurlijke erosie is een grote bedreiging voor het behoud van cultureel erfgoed onder water. Stroming, paalworm en bacteriële werking zijn enkele van de factoren die zorgen voor een snelle degradatie van vindplaatsen die op of boven de waterbodem uitsteken. Hierdoor zijn veel vindplaatsen bedreigd, terwijl het 'verstoorder betaalt principe' niet opgaat. Een van de wrakken waarbij dit proces goed zichtbaar is, betreft de Burgzand Noord 9.

Conditie

Een groot deel van het scheepshout was al bij het eerste onderzoek in 2002 in matig tot slechte conditie en leek regelmatig geraakt te zijn geweest door sleepnetten. Om die reden zijn alleen twee vondstrijke gebieden (in het voor- en achterschip) destijds afgedekt met steigergaas. Inspecties in de jaren daarna, zowel duikend als met multibeam sonar, laten zien dat de niet afgedekte delen van de scheepsconstructie verder achteruit zijn gegaan. Hoewel tijdens een duikinspectie in mei 2019 werd vastgesteld dat de steigergaasafdekking nog intact was, bleek uit multibeamsonaropnamen dat het hoogteverschil tussen de afgedekte delen en omliggende zeebodem toenam. Hierdoor zullen wrakdelen langs de rand vrijspoelen. Om ook de afgedekte delen in de toekomst te kunnen behouden, zal deze dus elke paar jaar moeten worden uitgebreid om het scheepswrak op de locatie te kunnen behouden. Hoewel dit technisch mogelijk is (zie bijvoorbeeld de wrakken Burgzand Noord 2, 3, 4 en 10), is gezien de matige fysieke staat van grote delen van wrak Burgzand Noord 9, het eerder genomen besluit om dit niet af te dekken en de voortschrijdende erosie besloten om het erfgoed ex situ te behouden.

Archeologische bronnen

Ondanks de matig tot slechte staat van behoud van de vrijliggende constructiedelen kan nog veel informatie uit het wrak worden gehaald. Aangezien in deze periode geen bouwtekeningen werden gebruikt bij de bouw van schepen, moet vrijwel alle informatie over scheepsbouw komen uit archeologische bronnen. Bij de eerste campagne in 2021 is iets meer dan de helft van de vindplaats opgegraven. Destijds is het voorschip onderzocht. Omdat duidelijk was hoe snel vrijliggende delen verspoelden, zijn na afloop verschillende delen van de vindplaats (opnieuw) afgedekt met steigergaas, zodat deze niet verdwenen zouden zijn voordat de opgraving vervolgd zou worden.

ArcheoLAB

Van 5 juni tot 30 juli doet een team van maritiem archeologen van de RCE en studenten van Universiteit Leiden en Saxion Deventer in samenwerking met Vestigia en Baars-CIPRO onderzoek naar het scheepswrak 'Burgzand Noord 9'. Elke woensdag is het ArcheoLAB te bezoeken in Museum Kaap Skil. Studenten onderzoeken en documenteren hier vondsten en werken driedimensionale modellen van de opgraving uit. Ook kan op deze plek een virtuele tour over een 17^e-eeuws schip worden gedaan. Om de week verschijnt er op de website van de RCE een [blog](#) over het verloop van het onderzoek.